

Tekstivastine jakso 3.

Minna Luoto

Hei, tämä on Metsän suunta podcast ja minä olen Minna Luoto. Tervetuloa mukaan pohtimaan metsän suuntaa. Jokaisessa jaksossa sukelletaan yhteen teemaan yhdessä asiantuntijavieraiden kanssa. Hei tervetuloa mukaan Metsän suunta podcastin kolmannen jakson pariin. Tässä jaksossa me pureudutaan luonnon monimuotoisuuteen ja siihen, mitä se tarkoittaa erityisesti metsäisissä ympäristöissä. Me ollaan saatu jaksoon vieraaksi Sanna-Kaisa Rautio, Itä-Suomen elinvoimakeskuksesta, tervetuloa.

Sanna-Kaisa Rautio

Kiitoksia.

Minna

Meillä tosiaan tänään aiheena luonnon monimuotoisuus ja te ootte tehnyt paljon töitä tän aiheen parissa niin kertoisitko alkuun vähän itsestäsi ja minkälaisia töitä näiden teemojen parissa olet tehnyt ja teet tälläkin hetkellä.

Sanna-Kaisa

Joo. Mä oon tosiaan Sanna-Kaisa yleensä Sanniksi kutsutaan. Mulla on tämmöinen vahva kutsumanimi tässä. Oon siis pohjoissavolainen, Lapinlahdelta kotoisin ja opiskelin ensin lukion jälkeen eräoppaaksi ja filosofiaa vuoden ja sen jälkeen sitten metsä- ja suoekologia Helsingin yliopistossa. Eli oon metsänhoitaja, mutta koko työurani olen tehnyt en ehkä ihan perinteisiä metsänhoitajan hommia vaan luonnonsuojelun parissa ja erilaisissa luonnon monimuotoisuuteen liittyvissä tehtävissä. Tota tällä hetkellä täällä Itä-Suomen elinvoimakeskuksessa, niin meillä on Priodiversity life eli prioska life hanke tämmöinen Euroopan komission rahoittama todella iso 50 miljoonaa euroa 8 vuotta, missä on mukana useita muitakin maakuntia Suomesta ja valtavasti tekijöitä ja tämmöinen iso vaikuttava luonnonsuojeluhanke ja tämä työ jotenkin tuntuu tosi merkitykselliseltä ja ajankohtaiselta tällä hetkellä.

Minna

Kyllä ja puhutaan prioskasta myös sitten lisää tän tän jakson aikana. Hei pakko kysyy heti alkuun myöskin sitä, että oliko sulla heti silloin opiskeluvaiheessa selkeätä, että se luonnon monimuotoisuus on se minkä niinku parissa haluat työskennellä vai miten ajauduit näihin tehtäviin?

Sanna-Kaisa

Oli tosi selkeätä, että lukiossa itse asiassa mä ajattelin vielä haluavani biologiaa opiskelemaan.

Minna

Joo.

Sanna-Kaisa

Ja tuota itse asiassa hainkin silloin biologiaa opiskelemaan, mutta sitten rakastuin nykyisen mieheeni siis kauan aikaa sitten jo ja meni vähän sekaisin nämä pääsykokeeseen luvut ja sitten itse asiassa yksi kaveri siellä eräopaskoulussa sanoi, että no mikset sä hae metsäpuolelle ja mä en ollut ikinä kuullutkaan metsäpuolesta. Sitten mä vähän tutustuin, että hei, täällähän pystyy opiskelemaan kaikkea tällaista ja hain ja pääsin ja olen kyllä tosi tyytyväinen siihen, että kyllä tämä niin kuin tämä luonnonsuojelupuoli ja luonnontilan parantaminen, ehkä tämmöinen hyvän tekeminen on ollut se johtoajatus itsellä koko ajan että.

Minna

Niinpä, joo oikein hyvä. Hei lähdetään heti syventymään nyt kuitenkin sinne meidän päivän aiheeseen. Monimuotoisuus on sanana varmastikin monelle tuttu ja siihen törmää nykyisin hyvin monessa eri paikassa, mutta mitä se oikeastaan siellä metsässä tarkoittaa? Se totta kai on hyvin moniulotteinen, mutta pysytään siellä niinku metsän näkökulmassa, niin silleen en tiedä voiko tätä selittää miten lyhyesti, mutta hei, mitä se monimuotoisuus tarkoittaa ja miten se näkyy metsissä?

Sanna-Kaisa

Eli miten mitä monimuotoisuus tarkoittaa metsissä? Ehkä jos katsotaan tälleen, että jos menee ihminen metsään seisomaan vaikka ja ajattelee, että onko tämä monimuotoista vai ei, niin kyllähän se tarkoittaa yleensä tosi paljon luonnontilaisuutta ja monimuotoisuus tarkoittaa sitä, että ennen kaikkea näissä meidän pohjoisissa metsissä, niin varmasti sitä, että siellä on lahoppuuta olemassa ja lahoppuujatkumo eli metsässä on paljon eri-ikäisiä puita, on pieniä puita, isoja puita, kuolevia puita ja on monilajisuutta. Eli on eri lajin puita ja tota sitten lahoppuhun mennään eli kuolleeseen puuhun eli on tosi paljon eriasteisesti lahonnutta puuta eli juuri kuollutta ja sitten pitkään lahonnutta ja kaikkea siltä väliltä sekä pystyssä että maassa ja eri lajisia myös runsas läpimittaisia. Ja tää lahoppuun puute on varmaan se mitä tällä hetkellä meidän metsissä on ja mikä rajoittaa kaikkein eniten tätä luonnon monimuotoisuutta.

Minna

Kyllä.

Sanna-Kaisa

Ja tää tuli nyt pitkästi selitettynä.

Minna

Se oli minun mielestä oikein hyvin lyhyesti ja ytimekkäästi ja aloin miettiä just sitä, että tuonne kun niin kun metsään lähtee, aika harvassa on tuommoiset paikat.

Sanna-Kaisa

Kyllä ja tietysti sen voisi vielä lisätä, että tietysti mikä meillä vähentää tosi paljon monimuotoisuutta metsissä niin on esimerkiksi tää maahan kajoaminen ja varsinkin vesitalouteen. Eli meillähän on luonnostaan tällainen hygrinen eli kostea ilmasto meillä sataa enemmän kuin haihtuu ja sen takiahan meidän metsät vaikkapa uusiutuu luontaisesti toisin kuin monessa maassa, jossa metsät on hakattu ja sitten ne ei ikinä enää kasvanut takaisin. Mutta se tarkoittaa myös sitä, että maaperässä on paljon kosteutta ja meillä on tosi paljon ojitettu metsiä ja soita ja meidän maahan on tällainen suomaa Suomi tällaisia suometsamosaiikkia ollut aina, niin ikään kuin se todella voimakas kuivatus ja maaperän kajoaminen on muuttanut tosi paljon metsien luonnetta ja sitä kautta vaikuttaa siihen monimuotoisuuteen.

Minna

Kyllä joo ja sitten jos mietitään, just kerroit siitä, että se monimuotoisuus siellä metsissä näkyy siinä, että siellä on eri rakenteisuutta, eri ikäisiä puita, sitten eri lahoasteisia puita, on kuolemassa olevaa ja jo kuollutta ja sehän tarjoaa just sitten sen elinympäristön monelle erilaiselle lajille ja ne ovat sitten taas sellaisia asioita, että täytyy mennä sinne niin kun oikeasti tutkimaan että havaitsee niitä lajeja ja että se monimuotoisuus on myös semmoista, että sitä ei ehkä aina silminkään välttämättä niin kuin näe ellei oikeasti mene sinne tosi niin kuin tarkkaan tutkimaan.

Sanna-Kaisa

Kyllä ja tällä hetkellähän me ollaan sellaisessa vaiheessa jo tässä monimuotoisuuskadossa tai monimuotoisuuden vähenemisessä, että vaikka metsissä olisi näitä tiettyjä rakennepiirteitä niin voi olla että sitä lajistoa joka vaatii juuri sitä tietynlaista lahoppuuta tai tietynasteista lahoppuuta vaikkapa tai tietyn käävän vaikkapa lahottamaa lahoppuuta joku hyönteinen niin tai kovakuoriainen, niin sitä ei ole enää lähellä tarjolla niitä eli et meillä on jo niin pirstoutunut nää elinympäristöt ja yksi kerrallaan kadonneet tietyt paikat, että vaikka olisi hyviä kohteita, niin niihin ei pysty enää leviämään lajisto.

Minna

Niinpä.

Sanna-Kaisa

Ja tietenkin tämä monimuotoisuushan tarkoittaa myös sitten sitä, että meillä tosiaan on näitä soita ja kosteikkoja ja pienvesiä ja tällaista vaihtelua luontotyyppien välillä niin, että sitä olisi edelleen että niitä ei tosiaan olisi hävitetty ja kuivatettu ja että siinä on tällaista luontaista vaihtelua myös sitten pienipiirteisyydessä rakenteissa.

Minna

Kyllä niinpä ja semmoisia kohteita just kannattaa bongailtakin siellä metsässä kun liikkuu että kannattaa pitää ne silmät auki et hei että tää nyt jotenkin poikkeaa ympäristöstä. Hitsi täällä meneekin joku tällainen pieni puro tai ehkä tässä joskus virtaa vettä, vaikka se nyt on kuiva että tosi niinku tarkkana saa olla että niitä kohteita huomaa ja havaitsee. No me on puhuttu aiemmissa jaksoissa paljon myös ilmastonmuutoksesta ja siitä miten se vaikuttaa metsiin ja on varmastikin sanomattakin selvää, että se vaikuttaa myös siihen monimuotoisuuteen. Niin millä tavalla se ilmastonmuutos siihen monimuotoisuuteen pääsee vaikuttamaan? Puhuttiin jo vähän ihmisen toiminnasta. hakkuitten ja ojittamisen määristä, mutta mites nyt sitten kun meillä ilmasto ja olosuhteet muuttuu niin?

Sanna-Kaisa

Joo tietenkin suuri osahan niistä vaikutuksista varmaan tulee olemaan negatiivisia eli ilmasto muuttuu ja kuumenee ja ääri-ilmiöt lisääntyvät eli tulee tällaista ikään kuin vaikkapa lämpöstressiä kaikille eliöille ihan niinku kasveista ja selkärangattomista alkaen. Ja tällä hetkellä kun ehkä näe metsien niin kun rakenne on sellainen, että näe monimuotoisuuskohteet on kuitenkin erillään toisistaan ja vaikkapa suojelualueet on täällä Pohjois-Savossa tosi pieniä, niin puhutaan tällaisesta myös tällaisesta reunavaikutuksesta, että mitä pienempi on tämä vaikkapa nyt joku suojelualue tai sitten ehkä muu tällainen monimuotoinen kohde talousmetsässä, niin sitä suurempi reunavaikutus kohdistuu siihen ja reunavaikutuksen kautta eli esimerkiksi jos on hakkuilla ympäröity vaikkapa lähde ja siinä on muutama puu enää pystyssä, niin se on tosi vaikea kestää esimerkiksi ilmastonmuutoksen tuomaa kuumuutta tai sitten vaikkapa jotain rankkasateita ja muita tällaisia ääri-ilmiöitä. Ja pienvedet jotka on tosi uhanalaisia niin tietysti vaikuttaa siis lämpötilaan ja sitä kautta suoraan eliöihin eli eliöithän on niin kuin sopeutunut tiettyihin olosuhteisiin ja se muutos on tosi hidasta mitä ne pystyy kestävänsä, että ne vaikutuksethan on tosi isoja ja tietysti vähentävät luonnon monimuotoisuutta, että se on selvä, että ja monimuotoisuus kun köyhtyy, niin silloinhan me menetetään lajeja, me menetetään sitä ehkä sitä sellaista resilienssiä tai sellaista vastustuskykyä ja mukautuvuutta mitä metsällä voi olla ja muillakin luonnonympäristöillä niin erilaisiin ääri-ilmiöihin. Toki tietenkin voi ajatella, että kun myrskyt lisääntyvät, niin silloin me saadaan paikoittain hyvinkin paljon sitä lahoppua ja vaikkapa metsäpaloja, jotka sitten suoraan vaikuttaa tähän monimuotoisuuteen. Että kyllähän meillä tämä lahoppu on se niin kuin tosi iso tekijä, mikä puuttuu tällä hetkellä meidän metsistä ja toinen asia mikä on mikä kytkeytyy lahoppuun on tää palaneet

metsät eli palanut puu-aines ja nimenomaan palanut runsas läpimittainen puuaines, että nämä on sellaiset tosi isot tekijät että toisaalta siinä voi olla ehkä myös hyviä puolia jotain, että metsäpalot lisääntyvät, mutta ei sitä ole hirveän kiva nähdä silleen ehkä positiivisena kuitenkin millään tavalla.

Minna

Kyllä, niin siellä on kuitenkin ne negatiivisetkin vaikutukset, että niin että kannattaa niitäkin niinku muistaa ajatella.

Sanna-Kaisa

Kyllä.

Minna

Ja sehän on niinku juurikin, että jos mietitään jos se monimuotoisuus nyt niinku lähtisi köyhtymään, se on kuitenkin se monimuotoinen luonto ja metsä mikä kestää parhaiten niitä erilaisia muutoksia, niin kyllä siinä varmasti sitten metsät joutuu koetukselle, jos se monimuotoisuus sieltä vähenee.

Sanna-Kaisa

Kyllä siis vaikkapa vieraslajit sitten tai vaikkapa tällaiset isot kaarnakuoriaistuhot tai muut niin monimuotoinen metsä on aina niin kuin parempi. Mikä se oikea sana on monimuotoinen metsä kestää paremmin tällaisia ääri-ilmiöitä.

Minna

Kyllä niinpä. Ja jos miettii nytkin jo minkälainen tilanne Suomessa on, niin Etelä-Suomessahan hyvin paljon näkee niitä kaarnakuoriaistuhon ja se on niin kuin että eihän sitä jossain vaiheessa osattu ajatella, että tällainen ongelma meillä voi jossain vaiheessa olla ja nyt me sitten osataan huomioida sitä ehkä kun uudistetaan metsää, mutta sitten metsä kasvaa kuitenkin aika monen vuosikymmenen ajan, että jännittää ihan se, että mitä kaarnakuoriaisten kanssa tapahtuu nyt sitten tulevienkin vuosien aikana ja siihen toki myös se ilmastonmuutos ja lämpenevät kesät kuumat kesät vaikuttaa ja niinku edesauttaa niiden leviämistä. Mutta jos me nyt mietitään sitten metsien hoitoa ja käyttöä niin mitä me voitaisiin tehdä, jotta me pystyttäisiin turvata sitä monimuotoisuutta ja jopa vahvistaa sitä monimuotoisuutta siellä kun metsiä hoidetaan ja käytetään.

Sanna-Kaisa

No hirveästi on tietysti näitä keinoja. Eli jos ajatellaan, meillä on tosi pitkä historia monta vuosikymmentä tällaiseen tosi isoon metsänparannushenkeen ja hyvin tehokkaaseen metsätalouteen missä pyritään maksimoimaan se puuston kasvu ja tuotto. Ja tuota, silloinhan siinä luonnon monimuotoisuus on ollut nimenomaan se

kärsijä tässä ja vaikkapa vesistöjen laatu ja toki nyt ollaan siitä opittu ja nyt meillä on tietoa paljon vaikkapa luonnontilasta ja tästä, että esimerkiksi meillä on tosi vähän luonnontilaisia metsiä 3% koko Suomessa ja 76% metsien luontotyypeistä on uhanalaisia eli on vaarassa hävitä ja suotyypeistä samoin on todella moni niin kun valtaosa vaarassa hävitä ja syynä siihen on metsätalous yksinomaan. Niin onhan siinä tosi paljon asioita mitä voi tehdä paremmin ja tietysti no ääri äärikeinot on tietenkin että suojellaan enemmän, meillä on Pohjois-Savossa tosi vähän suojelualueita. Meillä on 3,1 % metsämaasta vaan suojeltu että me ollaan ihan niinku Suomen heikoimpia tässä suojelutasossa mikä on tietysti sääli, koska meillä on esimerkiksi lehtokeskus eli meillä on tosi arvokkaita metsiä. Tietysti sitten jo olemassa olevien suojelualueiden tilan parantaminen eli ennallistaminen luonnonhoito. Sitten niiden kytkeytyminen toisiinsa ja tällaisten ikään kuin huolehtiminen siitä, että ne suojelualueiden koot olisi riittävän isoja, ne olisi tarpeeksi kytkeytyneitä toisiinsa vaikkapa vähemmän arvokkailla käytävillä, mutta kuitenkin. Ja sitten tietenkin tällainen luonnon huomioiminen kaikissa metsänhoidon toimenpiteissä ja meillä on metsälaki ja meillä on metsäsertifiointi, jotka velvoittavat vaikka mihinkä. Ja sitten meillä on olemassa hyviä metsänhoidon suosituksia, joissa luonnonhoito on tosi isona osana, mutta nähdäkseni kaikki ei ole vielä käytössä kaikilla että kyllähän siinä siis ihan tällaiset tosi perusasiat eli puulajivalinnat ja lehtipuiden suosiminen, monilajisuus, säästöpuiden niin kun jättämisessä siinä miettiminen oikeastaan mitään jätetään minne ja miksi, riistatiheiköt siis kaikki tällaiset palaneen puuaineksen aikaansaaminen, kuolleiden puiden ja lahopuiden niin kun jättäminen metsään ja muu tällainen, niin on selkeästi tällaisia isoja keinoja. Ja tietenkin tässä suunnittelussa niin voisi ajatella, että voisi miettiä sitä myös sen luonnon kannalta kestävästi että osa alueista voisi jättää siis rauhaan, vaikka niitä ei halua sitten suojella jotenkin lainmukaisesti, niin ehkä sitten tällä lailla kuten moni metsänomistaja tekeekin itse asiassa, että suojelee tärkeitä kohteitaan seuraaville sukupolville joko maiseman takia tai joskus jonkun muiston tai tärkeän asian takia, niin. Mutta että on paljon asioita, jotka voi tehdä sillä lailla, että saa taloudellisen tuoton, mutta sen voi tehdä paremmin luonnon kannalta niin toivon, että myös metsäammattilaiset enenevässä määrin alkaa miettiä sitä tältä kannalta.

Minna

Tuo oli hirveän hyvin sanottu, että just se, että ei sen tarvi välttämättä sitä taloudellista tuottoa vähentää vaikka siitä luonnon monimuotoisuudesta huolehdittaisiin. Ja tässä vaiheessa niin just tuohon suunnitteluun viitaten, niin haluan nostaa esiin tän meidän Vastuullista metsäsuunnittelua kuntametsänomistajille hankkeen missä nyt ollaan pyritty tuonne Siilinjärvelle tuomaan esille niitä vaihtoehtoisia metsänkäsittelytapoja ja vaihtoehtoisia metsänkäsittelypolkuja, jotta voitaisiin huomioida paremmin niiden taloudellisten tavoitteiden lisäksi myös niitä muita tavoitteita ja me ollaan esimerkiksi kehitetty tässä hankkeessa tällainen malli puhutaan niin kuin arvotaulukoon perustuvasta vastuullisesta metsäsuunnittelusta jossa sitten esitetään

taluspainotteisesta vaihtoehdosta suojelupainotteiseen vaihtoehtoon, että miten erilaiset metsänkäsittelypolut vaikuttaa talouteen tai monimuotoisuuteen, hiilensidontaan ja pyritään tuomaan niinku esille niitä vaihtoehtoja, että eihän niinku monitavoitteisuus ole niinku uusi asia, mutta ehkä siitä silti vielä puhutaan aika vähän ja ehkä just siitä näkökulmasta, että ei sen tarvitse niin negatiivisesti vaikuttaa siihen taloudelliseen tuottoon.

Sanna-Kaisa

Minun mielestäni tämä on hienoa tämä teidän hanke juuri se, että se tuodaan näkyväksi ja sellaiseksi, että eihän metsänomistajien tai heidän ketkä päätöksiä tekee heidän tarvitsee olla ammattilaisia joka asiassa, vaan että se oikeasti tuodaan näkyväksi mitä vaihtoehtoja on ja mitkä niiden niin kun jos tehdään näin, niin vaikutus on tämä, että sitten on helpompi päättää asioita.

Minna

Niinpä just näin. No hei myös nyt ehkä tähän monimuotoisuuden turvaamiseen liittyen, niin sie tosiaan työskentelet aluekoordinaattorina priodiversity life hankkeessa eli prioskassa, joka on Suomen suurin luontokatoa torjuva hanke ja hankkeessa. Tavoitteena on siis luontokadon pysäyttäminen Suomessa. Eikö näin?

Sanna-Kaisa

Kyllä luontokadun pysäyttäminen. Suomihan on sitoutunut kansainvälisiin sopimuksiin jo pitkään eli 2030 vuoteen mennessä on tarkoitus luontokato pysäyttää ja kääntää elpymisuralle 2035 vuoteen mennessä. Ja tavoite on todella iso ja onneksi tässä meidän osaprioskassa nyt on vaan Pohjois-Savo ja me yritetään tehdä tätä Pohjois-Savossa toki tavoite on lähes mahdoton, mutta parhaamme tehdään.

Minna

Kyllä hei haluatko ihan lyhyesti kertoa mitä kaikkea niinku konkreettisia toimenpiteitä siinä hankkeessa tehdään tän luontokadon pysäyttämiseksi.

Sanna-Kaisa

Joo no jos ajattelee tätä Pohjois-Savoa meidän maakuntaa meillä on 5 ihmistä töissä entisessä ELY-keskuksessa nykyisessä Itä-Suomen elinvoimakeskuksessa ja varmaan tärkein asia mitä me teemme tällä hetkellä sidosryhmien kanssa on tää lomo-ohjelma eli uuden luonnonsuojelulain mukainen maakunnan luonnon monimuotoisuuden toimeenpanosuunnitelma. Ja sitä tehdään yhteistyössä maakuntaliiton kanssa ja meillä on keskeiset sidosryhmät siinä tällaisessa hankeryhmässä ja tarkoituksena on tunnistaa Pohjois-Savon maakunnasta luonnolle kaikkein tärkeimmät alueet, eli niin sanotut monimuotoisuuskeskittymät ja sen jälkeen hyvässä yhteistyössä kaikkien mahdollisten sidosryhmien kanssa niin miettiä, että mitkä näitä uhkaa, mitkä ne on ne

arvot, mitkä niitä uhkaa, miten ne pystytään turvaamaan ja miten näistä keskittymistä saadaan semmoinen verkosto tuotua Pohjois-Savoon, että pystytään turvaamaan luonnon monimuotoisuus.

Minna

Oikein hyvä. Tuohon tarttuisin tuohon Lumo-ohjelmaan ja monimuotoisuuskeskittymiin. Pohjois-Savossa on tosiaan tunnistettu näitä monimuotoisuuskeskittymiä niin minkälaisia kohteita Pohjois-Savosta löytyy?

Sanna-Kaisa

No, meillä on tosiaan tunnistettu nyt 13 tällaista luonnon monimuotoisuuskeskittymää ja nää on tällaisia tiivistymiä lajistollisesta ja luontotyyppittäisestä monimuotoisuudesta. Eli meillä on ihana biologi Ihantolan Anna-Riikka puolitoista vuotta kerännyt kaiken mahdollisen luontotiedon ja yhteistyössä nyt sit tutkimuslaitosten kanssa, niin sitä sitä on käsitelty ja ikään kuin voidaan sanoa, että nää 13 monimuotoisuuskeskittymää niin niiden alueella on enemmän sitä luonnon monimuotoisuutta nykytiedolla katsottuna kuin sitten muilla alueilla ja tarkoitus on ikään kuin niillä alkaa tehdä nyt ennallistamista ja luonnonhoitoa ja yhteistyössä maanomistajien kanssa ja muiden toimijoiden kanssa kuten metsäkeskuksen ja Metsähallituksen. Ja meillä on tosiaan 13 keskittymää ja nyt kun ollaan tässä Kuopiossa niin meillä on esimerkiksi tällainen ihan keskeinen keskittymä tästä Toivolasta tuonne Etelä-Kuopioon eli koko tää Kuopioniemen alue on Kuopion lehtokeskukseksi nimetty keskittymä ja sitten on vaikkapa Tahko-Kinahmin keskittymä ja sitten on Lapinjärvet eli noi lintujärvet tuolla Maaningalla, Lapinjärvet Tarinaharju oli Tarinaharju sitten Siilinjärvellä eli nää on nimetty paikkakuntien mukaan suunnilleen paikan nimien mukaan ja niitä on tosiaan 13. Meillä on tuolla pohjoisosassa eli ylä-Savossa on paljon tällaisia missä on paljon suota ja toisaalta vaikkapa Kalaskangas missä on metsäarvoja. Ja sitten toisaalta sitten on tällaisia lintujärvi painotteisia keskittymiä ja sitten on perinnebiotooppipainotteisia keskittymiä ja sitten on näitä tällaisia lehtometsäkeskittymiä. Eli me ollaan tunnistettu jokaiselle keskittymälle myös tällaiset pääluontotyytit.

Minna

Joo kyllä ja tuo on niin kuin äärettömän hyvä. Just mitä sanoitkin, että näiden avulla sitten pyritään myös niin kuin varmistamaan se, että näillä suojelluilla alueilla on myös yhteyksiä toisiinsa, että sehän voi olla tosi hankala, että vaikka joku metsänomistaja löytäisi omasta metsästään jonkun kivan suojeltavan kohteen, mutta sitten että joku laji ei vaikka pääsekään levittäytymään sinne kun sillä ei ole tavallaan semmoista polkua minkä kautta tulla, niin sitten tämä on nyt esimerkiksi yksi keino millä pystytään niin kuin lähteä vahvistamaan niitä polkuja ja saadaan taas lajeja turvattua sitä kautta, että ne pääsee liikkumaan alueiden välillä.

Sanna-Kaisa

Kyllä nimenomaan ja sitten nämä monimuotoisuuskeskittymähän niin niissä on todella paljon jo suojelualueita eli esimerkiksi meidän maakunnan kaks kansallispuistoa niin molempien ympärille tulee monimuotoisuuskeskittymä. Mutta siis valtaosahan näistä alueista ei ole millään lailla suojeltu sitten, että siellä on kuitenkin näitä luontoarvoja ja tarkoitus onkin, että me niihin kohdistetaan nyt näitä vähäisiä rahoja mitä on ennallistamiseen ja luonnonhoitoon olemassa ja kun ne kohdistetaan näille keskittymille, niin oletus on, että ne tuottavat enemmän hyötyä kuin sitten alueella, missä sitä monimuotoisuutta ei ole niin paljon, että esimerkiksi vaikka joku lettosuo, joka ennallistetaan tällaisella keskittymällä, jossa ympärillä on jo valmiiksi lettosoitaa, niin silloinhan se ikään kuin se lajisto leviää helpommin sinne.

Minna

Kyllä ja tää on minusta niinku just se oikeanlainen tosi hyvä ajatus, että lähdetään tekemään oikeasti siellä missä siinä on suurin vaikutus sillä tekemisellä, että mahtavaa kun on tunnistettu näitä kohteita. Ja nyt ehkä sitoisin tätäkin tähän niin kuin meidän metsäsuunnitteluhankkeeseen, että tämmöistä aineistoahan voi tosi hyvin hyödyntää esimerkiksi jos mietitään nyt kuntametsäsuunnittelua, sieltä voidaan bongata, että hei tän kunnan alueella on tämmöinen monimuotoisuuskeskittymä esimerkiksi Siilinjärvellä nyt on Tarinaharju on hienoa harjuluontoa ja kyllä heti kun me tää aineisto saatiin niin me huomioitiin tätä siellä metsäsuunnitelmassa että ei, ei sinne niitä rajuimpia hakkuita lähdetä tekemään, vaan ehkä jopa mietitään että voisiko siellä olla sitä suojelupotentiaalia laajemminkin. Siellähän suojelualue sillä alueella jo onkin, mutta että voisiko sitä vaikka laajentaa tai löytyisikö siitä muita alueita, niin tällä lailla me on tätä hyödynnetty. Mut hei, miten sinä näet että minkälainen rooli tai voisiko puhua jopa ehkä mahdollisuudesta niinku kunnilla ja kaupungeilla kunta- ja kaupunkimetsänomistajilla on näitten monimuotoisuuskeskittymien huomioimisessa. Te varmaan toki heitäkin osallistutte jos osuu sinne alueelle.

Sanna-Kaisa

Kyllä siis tietenkin rooli on tosi iso, että Pohjois-Savossahan kunnat ja kaupungit omistaa tosi paljon maata ja heillä tietysti on nyt tämmöinen yhteisömaanomistajan rooli siinä ikään kuin tässä tällaisessa monimuotoisuuden edistämisessä ja suojelussa ja myös sitten ihmisten hyvinvoinnin edistämisessä, jonka on tiedetään olevan yhteydessä myös luontoon. Ja myös sitten heillähän on tosi iso tämmöinen kaavoittajan rooli eli kaavoitusrooli myös sitten omien maiden ohi ja tietenkin tämmöinen esikuvallinen rooli, että mitä muitakin rooleja. Ja nyt täytyy sanoa että että kaikkien kuntien alueellahan Pohjois-Savossa ei ole nyt vielä tunnistettu näitä monimuotoisuuskeskittymiä, mutta se ei tarkoita että niissäkään kunnissa ei olisi arvokasta luontoa. Eli kyllähän me kannustetaan Pohjois-Savon kunnista, vaan Kuopio

on tehnyt tämmöisen oman lumo suunnitelman eli että niinku siellä omassa kunnassa mietitään jokaisessa kunnassa on todella paljon kunnanomisteisia arvokkaita kohteita, niin kunnat voisivat miettiä sitä esimerkiksi sitä 10% suojelutavoitetta, 20% suojelua tukevia alueita mitkä nyt on tulossa EU:n ennallistamisasetuksen myötä jo sitten silleen proaktiivisesti tietenkkin. Ja tietysti nää kunnat sitten missä on näitä keskittymiä kuten vaikkapa Kuopio, Siilinjärvi, niin meillä on siis tarjota hankkeessa tosi paljon koulutusta ja meillä onkin lähtenyt jokaiseen kuntaan niin sekä kuntapäätäjille että virkamiehille niin tarjouksia siitä että me tullaan ilmaiseksi pitämään kerrotaan enemmän heidän kunnan monimuotoisuudesta ja tästä monimuotoisuuskadosta ja EU:n ennallistamisasetuksesta ja prioskasta ja Kuopio esimerkiksi on tarttunut tähän ja meillä on tosi hyvä yhteistyö. Mutta että onhan kunnilla siis kunnilla on tosi iso rooli tässä, että esimerkiksi tämä Kuopionniemi missä me ollaan ja Kuopion lehtokeskus, niin siksi hän tänne Kuopioon on muodostunut, kun tämä on tässä vesistöjen välillä ja tässä on tämä lehtokeskuksen ydinalue missä on ollut tosi hyviä maita viljelyyn. Ja ikään kuin me asumme ja istumme nyt tässä keskellä lehtokeskusta, joka on täysin tuhoutunut, muuttunut ja nämä rippeet mitä on jäljellä, niin on tosi tärkeä kyllä nyt huomioida tai sitten se, että esimerkiksi tästä kun lähtee vaikka ei menisi luonnonsuojelualueelle mut menee vaikka tänne jonnekin niin kun lähimetsiin taajamassa, niin kyllähän tällä hetkellä vanhat metsät ja tämmöiset varttuneet kookkaat puut niin on aika harvassa nyt tässä tuolla muilla alueilla kuin sitten suojelualueilla tai sitten ihan tällaisissa ihmisten virkistymetsissä, että kunnilla on tosi iso rooli myös tässäkin. Ja tästähän on tutkimuksia, että ihmiset elpyvät paremmin alueella, jossa on suuria puita ja vanhoja metsiä. Eli S. Jenni teki väitöksen tästä just.

Minna

Kyllä.

Sanna-Kaisa

Että tietysti toivon, että kunnat nyt ottaa metsäsuunnittelussa huomioon ja tietysti kuntapäätäjähän tässä on virkamiesten kanssa tosi isossa asemassa, että halutaan ottaa se monimuotoisuus huomioon ja tehdään sitten niin kun sellaisia tekoja, päätöksiä jotka tukevat tätä.

Minna

Ja minusta tuo on niin kuin kanssa hyvä ajatus, että tuuaan just niitä sen kunnan alueella olevia. Että mitä monimuotoisuutta siellä on, niin se tulee niin paljon lähemmäksi kuin oikeasti tietää, että okei, että no mitä täällä niin kuin minun metsissä oikeasti on.

Sanna-Kaisa

Kyllä. Ja toki kunnilla on sitten muutakin kuin metsää eli sitten on näitä vesialueita ja vaikkapa nyt näitä no perinnebiotooppia myös, mutta sitten näitä tällaisia uuselinympäristöjä, joissa on myös merkittäviä luontoarvoja Pohjois-Savossa ja toisaalta sitten täällä on myös tämmöisiä alueita mitä aktiivisesti ylläpidetään, kuten vaikka nurmikoita jossain liikenteenjakajissa ja muistan että voisiko niitäkin ajatella vaikka sitten niityttämistä tai muuta että.

Minna

Niin vaihtoehtoja on tosi paljon ja monta kertaa oon tässäkin aiemmissa jaksoissa sanonut, että tämä niin kun monet teemat käsittää myös muitakin alueita kuin vain ne metsät, mutta ollaan pyritty pysymään siellä metsässä, mutta hyvä tuota lisäys oli tuokin. Voiko ihan kuka tahansa tehdä asioita luonnon monimuotoisuuden turvaamiseksi, vaikka ei omistaisi sitä omaa metsää.

Sanna-Kaisa

No voi tietysti ihan meidän kulutustottumukset niin suosii vaikkapa luomumerkittyjä tuotteita ja kestävästi tuotettuja millä on ympäristömerkki mitkä vähentää selkeästi tällaista vaikkapa ympäristön kemikaalikuormitusta tai sitten jolla on joku sertifikaatti, että asiaa tehdään ehkä paremmin kuin ilman tätä sertifikaattia. Ja metsänomistajat tietenkin pystyy tekemään tosi paljon. Mutta ihan jokainen tietysti tällaisessa yleisessä kulutus ja elintapatottumuksissa niin pystyy ehkä palaamaan sellaiseen mitä meidän vaikkapa mummojen ja ukkien aikana oli ehkä vähän sellaista, että elettiin ehkä vähän niukemmin ja ei koko ajan haettu ehkä sitä mielihyvää uusista jostain tavaroista tai hyödykkeistä tai muusta, niin se semmoinen elintapa ja tietysti me jokainen pystytään äänestämään ja vaikuttamaan poliittisesti. Ja tietysti me voidaan itse lisätä sitä meidän ja läheisten omaa hyvinvointia sillä, että vaikka liikutaan siellä luonnossa ja arvostetaan sitä ja sitten tuodaan se näkyväksi, että miten tärkeä vaikkapa se lähiluonto on jokaisella niin, että se on todettu, että se on tosi tärkeätä suomalaisille.

Minna

Kyllä joo ja se on ihan täysin ymmärrettävää. Varmasti kaikki jotka menee tuonne metsään rankan työpäivän jälkeen niin havaitsee nopeastikin sen vaikutuksen että monesti itsekin kun lähtee koiraa ulkoiluttamaan, niin sitä voi hyvinkin paljon ärsyttää siinä lenkin alkuvaiheessa sitten huomaakin 10-20 minuutin jälkeen, että ahaa, pikkuhiljaa alkaa olo rentoutumaan ja sitten lenkin jälkeen onkin taas ihan hyvä olo, että kyllä se kyllä sen vaan niinku huomaa ihan niinku omassa arjessaankin, että sillä luonnolla on positiivinen vaikutus siihen omaan hyvinvointiin. Mutta hyvä että sitä on myös tutkittu, että siitä on saatu oikeasti tutkimustuloksia. Hyvä jes me ollaan menossa jakson loppua kohti. Me ollaan pyydetty jokaista vierasta tuomaan mukanaan joku ajatus/lausahdus, se voi olla runonpätkä tai mikä tahansa tällaiseen tulevaisuuden

metsää kuvaava sanallinen viesti, niin minkälaisen ajatuksen sinä tuot meille metsän suuntapolun rakentajille.

Sanna-Kaisa

No mulla on tällainen klassikko tai itse asiassa mulla on kaksi klassikkoa täällä mä en osannu valita tänään, ehkä täydentää toisiaan. Eeva Kilpi ihana runoilija, niin hänen tällainen kuuluisa lausahdus kuin: Aika ja metsä ovat arvokkainta mitä voimme toisillemme antaa. Niin mä ajattelen että tää nyt liittyy ehkä siihen tulevaisuuteenkin ja sitten siihen tiedän, että Eeva Kilpi suhtautui tosi voimakastunteisesti metsiin tai suhtautuu niin tota jotenkin toivoisin että metsien arvostus myös muuna kuin ehkä pelkkänä taloudellisena niinkun rahanlähteenä niin että se tulisi näkyvämpään asemaan sitten niin kun Suomessa. Ja metsänomistajat toki tämän itse päättävät mitä he mitä he metsillään tekevät, mutta on hyvä tunnistaa, että luonnon monimuotoisuus on heikentynyt ja aika paljon metsistä on saatu sitä hyötyä vuosikymmenien aikana jo. Toinen on tietysti sitten toinen klassikko Risto Rasa vain seitsemäntoistavuotiaana runoilijajapoikana teki runon metsän seinä. Metsän seinä on vain vihreä ovi, josta valo-ohjaa ystävänsä. Musta se on ihanasti sanottu ja se on varmaan tällainen tulevaisuuden niin kuin näkyvä minkä haluaisi säilyttää itsellekin ja niinku tulevaisuudessa tuleville sukupolville.

Minna

Kyllä vau. Kiva että saatiin kaks tällaista. Mahtavaa, hei kiitos paljon Sanni että olit meidän kanssa tänään keskustelemassa ja kiitos myös kaikille kuulijoille, jotka olitte jälleen tänään linjoilla ja me palataan taas seuraavassa jaksossa. Heippa.

Sanna-Kaisa

Kiitos, hei.

Minna

Tämä podcast on toteutettu Vastuullista metsäsuunnittelua kuntametsänomistajille hankkeessa. Hanketta rahoittaa Euroopan aluekehitysrahasto ja Pohjois-Savon liitto.